

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Didactică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Elemente de semiografie muzicală și Ritual						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, vasilestancyu@yahoo.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, vasilestancyu@yahoo.com						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	VP	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					7
Tutoriat					5
Examinări					5
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	47				
3.8 Total ore pe semestru	75				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Procentul de prezență 80% Nu se acceptă întârzieri
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Procentul de prezență 80% Nu se acceptă întârzieri

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• Să cunoască terminologia de specialitate;• Să demonstreze abilități de utilizare adecvată a diferitelor tipuri de elemente semiografice;• Să dezvolte deprinderi de utilizare corectă a noțiunilor de ritual.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• Să asume implicarea în activități de cercetare cum ar fi transcrierea de cântări din diverse tipuri de notație bizantină în notație guidonică;• Să prezinte interes pentru perfecționarea științifică prin asumarea de responsabilități într-o echipă multidisciplinară de lucru.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• Să familiarizeze studenții cu noțiunile de bază ale semiografiei și ritualului ortodox
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Să cunoască etapele de dezvoltare a semiografiei muzicale;• Să identifice diferitele tipuri de notație bizantină;• Să cunoască elementele de ritual specifice fiecărui serviciu religios;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în semiografia muzicală	Prelegere, dezbateri	1 curs
Notația liniară.	Prelegere, dezbateri	1 curs
Notele de ornament în muzica liniară. Sunetul și însușirile lui; valori și pauze; măsurile binare, ternare și mixte; sincopa și contratimpul; alterații. Formarea gamelor cu diezi și bemoli; game majore și minore, game sinonime, omonime și enarmonice.	Prelegere, dezbateri	3 cursuri
Semiografia muzicii psaltice (semnele vocale, semnele timporale, semnele consonante, ftonalele); scări și moduri psaltice; exerciții (solfejiere pe ambele notații muzicale)	Prelegere, dezbateri	3 cursuri
Școli de muzică psaltică	Prelegere, dezbateri	1 curs
Introducere în ritualul Bisericii Ortodoxe Române	Prelegere, dezbateri	1 curs
Cărțile de ritual folosite în Biserica Ortodoxă Română	Prelegere, dezbateri	1 curs
Specificități ale ritualului ortodox în Biserica Ortodoxă Română	Prelegere, dezbateri	2 cursuri
Concluzii	Prelegere, dezbateri	1 curs
Bibliografie		
1. PANȚIRU, Grigore, Notația și ehurile muzicii bizantine, Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1971.		
2. PLOEȘTEANU, Nifon N., Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare, pentru trei voci.		
3. POPESCU, Diac. Nicolae M., Notația muzicală alfabetică a lui Petru Efesiu, în „B. O. R.”, An XXXII (1909), Nr. 10, pp. 1190-1198.		
4. VELEA, Magistrand Marin, Originea și evoluția semiografiei cântării bisericești, în „S. T.”, An XVII (1965), Nr. 9-10, pp.615-619.		

5. GRĂJDIAN, Pr.Vasile, *Elemente de cântare bisericească și tipic*, Ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2002, p.14.
6. MOLDOVEANU, Pr. Prof. Dr. Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București 2010.
7. SCHMEMANN, Alexander, *Introducere în Teologia Liturgică*, Ed. Sofia, București, 2002.
8. STEVENSON, Henry, *Du rythme dans l' hymnographie de l' Église greque*, Paris, 1876.
9. VASILE, Vasile, *Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, Vol. I și II, Ed.Interprint, București, 1997.
10. VINTILESCU, Pr. Petre, *Despre poezia imnografică din cărțile de ritual și cântarea bisericească*, Ed. Partener, Galați, 2006.
11. WELLESZ, Egon, *A history of byzantine music and hymnography*, second edition, revised and enlarged, Oxford at the Clarendon Press, 1961.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Notăția liniară	Conversație, exerciții, interpretare	1 seminar
Notele de ornament în muzica liniară. Sunetul și însușirile lui; valori și pauze; măsuri binare, ternare și mixte; sincopa și contratimpul; alterații. Formarea gamelor cu diezi și bemoli; game majore și minore, game sinonime, omonime și enarmonice.	Conversație, exerciții, interpretare	5 seminarii
Semiografia muzicii psaltice (semnele vocale, semnele timporale, semnele consonante, ftonalele); scări și moduri psaltice; exerciții (solfejiere pe ambele notații muzicale)	Conversație, exerciții, interpretare	5 seminarii
Introducere în ritualul Bisericii Ortodoxe Române	Conversație, exerciții, interpretare	1 seminar
Cărțile de ritual folosite în Biserica Ortodoxă Română	Conversație, aplicații, interpretare	1 seminar
Specificități ale ritualului ortodox în Biserica Ortodoxă Română	Conversație, exerciții, aplicații	1 seminar

Bibliografie

1. PANȚIRU, Grigore, *Notăția și ehurile muzicii bizantine*, Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1971.
2. PLOEȘTEANU, Nifon N., *Carte de muzică bisericească pe psaltichie și pe note liniare, pentru trei voci*.
3. POPESCU, Diac. Nicolae M., *Notăția muzicală alfabetică a lui Petru Efesiu*, în „B. O. R.”, An XXXII (1909), Nr. 10, pp. 1190-1198.
4. VELEA, Magistrand Marin, *Originea și evoluția semiografiei cântării bisericești*, în „S. T.”, An XVII (1965), Nr. 9-10, pp.615-619.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- conținutul unităților de învățare este conceput în urma consultării principalului angajator al absolvenților astfel încât competențele dobândite să corespundă activității profesionale.
- În ce privește așteptările reprezentanților comunității epistemice, studenții care parcurg cursul sunt potențiali parteneri de dialog cu studenții din sistemul vocațional muzical.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea și utilizarea registrului terminologic și conceptual propriu disciplinei.	verificare pe parcurs	70%
	Asimilarea informațiilor fundamentale		
10.5 Seminar/laborator	Înțelegerea și însușirea problematicei tratate la curs și seminar.	Evaluarea exercițiilor de interpretare pe parcursul semestrului.	30%
	Capacitatea minimă de interpretare a unor fragmente de partituri cu notație liniară și psaltică.		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• cunoașterea și însușirea temelor studiate;• utilizarea corectă a noțiunilor fundamentale;• Competențe minime de interpretare.			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....